

**Előfizetési díj**

Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva:

|            |         |
|------------|---------|
| Egész évre | 12 frt. |
| Félévre    | 6 „     |
| Negyedévre | 3 „     |
| Egy hóra   | 1 „     |

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő napok kivételével.

# KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

**Hirdetési díjak:**

Összör hasábozott gármond sor 6 kr. ára Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakori hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

**Hirdetéseket fölvesznek:**

Bécsben: Oppelik Alajos (Wollzeile 22). Haasen stein és Vogler (Neuer Markt 11).  
Pesten: Lang Leopold (Erzsébet-tér 9. z.

**Nyilttéri csikkok**  
garmond sora után 25 kr. fizetendő.

|                                                                                                                     |                                                                         |                                                                                                      |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Szerkesztői szállás:</b><br>Belső-farkasutca 76. szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czímzendők. | <b>Az értékesb cikkek díjaztatnak.</b><br>Kéziratok nem adatnak vissza. | <b>Kiadó-hivatal:</b><br>Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők. |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------|

**ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS**

**A „KELET”**

**politikai és közgazd. napilap**

**nyolczadik negyedévi folyamára.**

**A „KELET” előfizetési ára:**

|                |        |
|----------------|--------|
| Okt. — decz.   | 3 frt. |
| Egy hóra       | 1 frt. |
| Egyes szám ára | 5 kr.  |

Az előfizetés pénzek, legczélszerűbben postai utalvánnyal, kiadó Stein János könyvkereskedésébe küldendők.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizetés után tiszteletpéldánnyal szolgálok.

**A „KELET” kiadóhivatala.**

**A keleti vasut ügye.**

Tudvalevőleg a magyar keleti vasut bukása vagy fennállása csak elnapolt kérdés, s hogy melyik fog megtörténni, mai napig sem mondhatni meg. A társaság igazgató választmánya alkudozásokat folytat a kormánnyal, hogy miként vehetné a kormány nyakába; hogy az alkudozásnak mi lesz eredménye, szintén nehéz megmondani; valószínű azonban, hogy a társaság legbusásabb ellenfelétől, az államtól édes keveset csikar ki. Az államon más aggasztó költségei mellett már is elviselhetlen teher a vasuti kamatbiztosítás, azt hiszik a kormány nehezen vállall felelősséget a teher szaporításáért, különben is hárhoz keresi a társaság a baj okát, azt leginkább önmagában, vagy jobban mondva az igazgatótanácsban fogja fellelni; ez kezelte a vasútépítést s hogy a nagy hiányt nem a Waring-féle zsebrerakás, hanem a rossz elenőrzés okozta, tudva levő dolog. Különbén ép a „ki a hibás” kérdéssel foglalkozik azon választmány, melyet a társaság gyűlése küldött volt ki, e választmány egyik tagja már elkészítette a gyűlés elé terjesztendő mánkálatot; a munkálatról a „Korunk” ezeket írja:

E jogvélemény hír szerint nagyon éles vádakat emel minden oldalra s általán azok kö-

zül, kik e vállalatba bármi részben befolytak, mindenkire rátol hibát vagy vétket; a kormány, Waring, az anglobank, az igazgató tanács, a részvényesek, mind vétettek a törvény ellen. A szabálytalanság már ott kezdődött, hogy míg az engedélyckmány szerint Waringéknek joguk volt társakat szerezni, vagy részvénytársaságokat alapítani, ők nem ezt tették, hanem átruházták az egész engedélyt az angol-osztrák bankra s a kormány ezt jóváhagyta; pedig erre nem volt Waringnak joga, mert ha az anglo-bankot mint társat veszi maga mellé, az állam egy kezzel többet nyer, így pedig egyszerűen elhárított magáról minden felelősséget, mit a kormánynak meg kellett volna akadályozni. Lényeges hiba történt tovább a társaság megalakításánál, mert míg az idevonatkozó törvények értelmében az alakítás csak a részvényesek által történhetik, tehát alakuló közgyűlésnek kell tartatni, a keleti vasut alapszabályait a kormány az alapítók fölterjesztésére jóváhagyta s a közgyűlést illető jogokat, minők az alapszabályok megvitatása, a társulati közegek megválasztása, itt egyszerűen az alapítókra ruházta. — Ez alapszabályok tehát nem bírnak törvényes alappal s a kormány azok megerősítésével törvénysértést követett el. — Ezen alaphól kiindulva aztán a jogvélemény a történet intézkedések, egyezmények és határozatok egész sorát törvénytelennek nyilvánítja, annyira, hogy egyes esetekben nagyon közel jár a büntető törvényszéki eljáráshoz is. Gyakorlati részét véve, a vélemény első sorban az engedélyeseket, Waring testvéreket s az angol-osztrák bankot jelenti ki kártérítésre köteleseknek; részes ebben az állam is a kormány cselekedeteiben és nagy mértékben részes az igazgatótanács is. Mivel ekként mindannyian résztint egyenesen elkövetett bűnök, részint mulasztások és elnézések által okozzák a vállalat szenencsétlen helyzetét, a kártérítésre egyetemlegesen kötelezendők. — Mit fog a jogvélemény alapján a társaság határozni, bajos előremondani de hogyha perre kerül a dolog, évtizedek alatt sem lesz vége, azt könnyű megjósolni.

Ezek a „Korunk” sorai, melyekből legbizonyosabban csak azt lehet kiolvasni, hogy a keleti vasut sorsa függőben van s benne lévén a veremben, nehezen fog épen kimászni belőle; mi ismét Magyarország hitelét segitendi verembe. Valóban szomorító helyzet, annyival

is inkább, mert a mint értesitenek, az igazgatóság nem tanulta meg a kolozsvár-váradí vonalon, hogy takarékos legyen a most épülőben levő kolozsi vonalon. Egy szemtanu, ki a napokban végig nézte az építkezést, panaszoja nekünk, hogy az új vonal mentében több helyt gondatlanság és pazarságról győződött meg: különösen egy hidat említ, mely sok ezerbe került, s midőn készen volt s föld hordatott reá, a hibás építés miatt megrepedt, ekkor nem lévén egyebet mit tenni, a hid alja földdel tömetett be s így most a sok ezer haszon nélkül hever a földben. Ezek után törhetik a fejüket Pesten a pénz előteremtésén, ha nem néznek utána Kolozson, hogy megkíméljék.

— **Országgyűlés.** Pest. decz. 2. A mult ülés jegyzőkönyve felolvasatván észrevétel nélkül hitelesítettik.

Elnök; T. ház! A szombati élelőben a t. ház beleegyezésével, a mai ülés napirendjére a házszabályok átvizsgálására kiküldendő bizottság tagjaira beadott szavazatok eredményének kihirdetése és a főváros rendezéséről szóló törvényjavaslat részletes tárgyalásának folytatása volt kitézve. Van szerencsém azonban jelenteni a t. háznak, hogy időközben azon hivatalos értesítést vettem, hogy a kormány beadván lemondását, ő felsége ezen lemondást elfogadta. (Élénk helyeslés a baloldalon) és az új kormány alakításával Szilágy József volt kereskedelmi miniszter urat bizta meg. (Élénk éljenzés.) Egyidejűleg megbizta a volt miniszter urakat, hogy az új kormány alakításáig tárczáikat vezessék.

Azt hiszem, a t. ház természetesen fogja találni, hogy ily körülmények közt érdemleges tárgyalásokat folytatni, ülést tartani alig lehetséges. (Helyeslés.)

Azon kérdést vagyok bátor még a t. házhoz intézni, megengedi-e, hogy a mai ülésben a szokásos előterjesztéseket megtegyem, vagy pedig a legközelebbi ülésre? (Felkiáltások: A legközelebbi ülésen. Most!)

Vladár Ervin a szabályszerű 30 nap letelvéne, végleg igazoltatott. Csernátony Lajos bemutatja dr. Cseh Károly, a kézdi-orbai kerület képviselőjének megbízó levelét, mely az állandó igazoló bizottsághoz utasítatik.

Végül előterjesztetik a szokásos havi kimutatás a függőben maradt tárgyakról.

A társadalmi tudományok kimutatták, hogy az emberi érdekek összhangzók, hogy a földesur, a ki jobbágycát zsarolta, magának ártott, illetőleg családjának és egész osztályának; hogy a gyáros, a ki munkásaitól az illő bért elvonja, maga kárára dolgozik, ha a rendszert hosszu időn át folytatja; és hogy ebből folyólag az egyik egyén érdekének nem szabad elnyomni a másikat, mert az egyik osztály érdekének uralma önmaga buktatja meg magát az idők folyamában, de ennek érzete nem él mindig az egyes emberben, s így a közczél fogalma ennek belső természetét tekintve, azt t. i. hogy egyének céljai összhangzók is, újra eszmei lesz.

Azonban az eddigiek által arra nézve, szükséges-e hát az állam, ámbár ezt Buckle egyenesen kétségbe nem vonja s inkább csak szükséges rosznak tünteti elő, érvet nem hoztam fel, s bár jelenben, midőn főleg azt akarom kimutatni, hogy az állam a haladásnak nem csak nem ellensége, de emeltyűje, e kérdést szorosan véve, kutatni nem lenne szükséges, mégis miután ha igaz lenne hogy az állam sem szükséges, akkor annak bizonyítása is felesleges lenne, hogy a haladásnak nem gátja, hanem emeltyűje; e tekintetből tehát inkább felfogásom eredményeit, mint megalapítását kísérlem meg önk előtt körvonalozni.

Az állam, vagy is oly tényező létezésének szüksége, mely az ember érdekének előmozdításán munkálkodik, még pedig az emberen kívül, az emberiség rendeltetésében fekszik.

Mert bár mily különbözők legyenek a nézetek az ember rendeltetésére nézve, arra nézve nincs eltérés, hogy a rendeltetés annál inkább el fog érteni, mentül többen törekszenek utána s azok között minden egyes mentől jobban megközelíti; miután azonban az egyes ember saját célja, egyénisége iránti elfoglaltságból, mindig csak saját céljára tekint s e közben megfeledkezik róla, hogy saját céljával is ellenkezik, ennek mások céljának meg-

Az elnökség felhatalmaztatik, hogy a legközelebbi ülés idejét a szokott módo hirdesse ki. (Helyeslés.)

Ezzel az ülés eloszlott.

— **A miniszterválság történetét a Pesti Napló esti lapja következőleg írja le:**

A miniszter-válság véget ér. O Felsége elfogadta a gr. Lónyay kormány lemondását, és Szilágy volt kereskedelmi minisztert bizta meg az új cabinet alakításával. Szilágy tárczavállalásra felhívta volt miniszter-társait, kik a felhívást, Tisza Lajos kivételével, elfogadták. A kormányból kiléptek tehát: gr. Lónyay Menyhért és Tisza Lajos. Ifj. gr. Zichy József lesz kereskedelmi miniszter, gr. Szapáry Gyula közlekedésügyi miniszter: a többi tárczák azok előbbeni kezelőinél maradnak. Ha a hírekhez még fölemlítjük, hogy valószínűleg b. Vécsey József lesz főmei kormányzó gr. Zichy József helyett: s a honvédelmi tárcza betöltése ügyében tárgyalások folytattnak: elősoroltuk a nap nevezetes hirieit.

Gr. Lónyay Menyhért, mint nagy sajnálatra látható volt, nem ismerte kellőleg a situatiót. Majdnem, mint a régi tragoédiák hőseit, úgy őt is a vak végzet sodorta lépésről-lépésre, s a mit az utóbbi hét alatt tett, minden lépés rontott positióján. Régi tragoédiákról szólunk: pedig az a mi szemünk előtt lefolyt, igen modern szabásu cselekvény volt. Ez, minden leplezés nélkül megnevezve a dolgot, egy ministeri strike, a chef bukásával végződött.

Hogy ez ily modorban történt, a mint bekövetkezett, azt csak is az említett körülmény, t. i. annak tulajdoníthatni, hogy gr. Lónyayt elámitották a valódi helyzet felett. Ezt mélyen fájlatjuk, és pedig az ő érdekében. Ránk nézve fájdalmas, hogy a férfit, ki a kiegyezési mű megkötésekor s egyéb alkalmaknál a hazának oly sok szolgálatot tett, ki a Deákpart vezérainak megegyezésével lett miniszterelnök, s kit a párt mindvégig támogatott ily beestelenül bukni látjuk. — Kétséget sem szenved ugyan, hogy az alkotmányos élet tágas terén, ama nagy tehetségek és szives erély mellett, minőkkel gr. Lónyay rendelkezik, ő távolról sem tarthatatik ma sem ama bukott nagyságok sorába, kik megtörve vonulnak félre; de bizonyos az is, hogy mindenki érdekében feküdnek, hogy ha ama kinos látvány, melyet e bukás nyújt, ne következett volna be.

Az események lefolyása következő volt:

akadályozása általi érvényesítése: szükséges, hogy legyen tényező, mely az egyén érdekét, nem csak a közérdek szempontjából, de saját érdekének szempontjából is, mint a mely egyoldalú uralomra jutás által a romlás magvát hordaná magában, annyira megszorítsa, a mennyire ezt az egyéni érdek s a közérdek egyaránt követeli, szíval szükséges, hogy az érdekek harmonizálásának legyen egy constans képviselője, mely arra törekedjék, hogy a harmoniát a jelenben is fentartsa s ne kelljen azt a viszonyok hatalmának az emberiség nagy kárára, hosszu idők után, erőszakosan létrehozni.

(Folyt. köv.)

**A nővérek.**

Beszély.

Ita: Gerstácker Frigyes.

IV.

**Befejezés.**

(Vége.)

— **S e vesztélynék te nem akarod magad kiteenni?** kérdő nevette Kurt.

— Nem, valóban nem, mondá határozottan Alfréd. Még voltam azután egy párszor Rackhorskánál, de a fiatal hölgyek forma szerint abban jártak, hogy engem vararba hozzanak.

S az öreg vadász-mesternek is bele kellett avatva lenni a titokba, mert a minap, midőn egyszer — midőn én — igen midőn utból nem tudtam tisztán, hogy a két kis boszorkány közül melyikkel beszéljek, majd megpukkadtt nevetésben, s annál csak ugyan többet érek, mint, hogy kinevessenek.

— És te nem tudod, hogy az „igaz szerelem örök”? Emlékszel-e még saját szavaidra, melyeket nekem okoskodásaimra feleltél volt?

Gr. Lónyay a koronánál fölvetette a bizalmi kérdést a nélkül, hogy a párt befolyásosabb férfiai véleményét kikérte volna. Ő felsége biztosította a miniszterelnököt, hogy részéről semmi ok sem forog fenn, a miért bizalmát a kormány iránt megváltoztatta volna, minthogy azonban a miniszterelnök a pártra hivatkozik, állítván, hogy ez a jelen kormányt nem oly önfeláldozással támogatja, minőt a mi pártviszonyaink között, parlamentáris kormány nem nélkülözhetett, a király tudatá a miniszterelnökkel, hogy a helyzet felől informáltatni fogja magát.

Ez volt gr. Lónyay bécsi útjának eredménye. Pestre visszaérkezve, egy nyilvános konferenciában akarta megkérdezni a pártot és egyszersmind nyilatkozat-tételre hívta fel miniszterasszonyait. Ezzel meg volt adva a helyzet acut jellege, melynek ilyen módon való felidézését gr. Lónyaynak nem lett volna szabad kockáztatnia a nélkül, hogy a reá nézve kedvező eredményről biztosítva ne legyen.

Nem volt.

Az első miniszter-tanácsokban a minisztereknek csak többsége nyilatkozott határozottan a demissio mellett, midőn azonban a rész tudatá, hogy minden körülmény között megmarad a lemondás mellett, a kisebbség is hozzá csatlakozott.

A párt-conferentia megtartása nem látszott opportunusnak.

Lónyay gr. új cabinetet tervezett, de csakhamar meggyőződött ennek kivihetetlenségéről. Ő is benyújtá lemondását.

Ekkor kereste fel Deák Ferenczet és pedig szombaton délután. Tudatá vele egyszersmind a Felség óhaját, hogy másnap 11 órakor a budai kir. palotában fogadja a czéliből, hogy a király meghallja Deák Ferencz véleményét a helyzetről.

A Deák és Lónyay között folyt társalgás jellemzésére talán elég lesz annyi hogy ezután Deák Szilávyt fogadta.

Vasárnap reggel gr. Lónyay átnyújtá a Felségnek a cabinet lemondási kérvényét, — s délelőtt Deák Ferencz fogadtatott a király a felsége által.

Deák fogadtatása mintegy háromnegyed órát vett igénybe, s a mint Deák eltávozott a király a felsége Szilávyt hivatta s megbízta a kormány alakításával.

Az ezután történeteket főntebb tudatjuk. Még csak néhány megjegyzést kell tennünk.

Szilávy miniszterelnökségéről, mint tudva van, már gr. Andrássy Bécsbe menetelekor szó volt, s Lónyay folytonosan őt tartá præsuntív utódjának.

Midőn azonban jelenleg a miniserválság fölmerült a deákparti körök egy részében az a nézet kapott tulsulyra, hogy leghelyesebb volna, ha a miniszterelnöki helyet azon férfiak egyike foglalná el, kik már a 67-diki kiegyezés előtt Deák Ferencz aláírása alatt működtek, kik a Deák-párt liberális részének harcosaiul tekinthetők. Ily férfiak tekinthetők az utolsó napokon is Trefort.

Másként történt, és pedig Deák Ferencz ajánlatára. Andrássy Gyula gróf is a legmelegebben Szilávy jelöltségét pártolá, s a decz. 2-diki miniszterium — a kinevező kéziratok 2-dikán várhatók — Deák Ferencz s gr. Andrássy legsajátosb auspiciumai alatt lép életbe.

Föltehetjük, hogy e kormány az egyes reform-kérdésekben Deák nézeteit fogja tolmácsolni s bizonyos, hogy Szilávy az egész eljárásra nézve megnyerte Deák Ferencz helybenhagyását.

— Minden bizonynyal, mondá Alfréd mogorván, de az igaz szerelemnek valami határozott tárgyának kell lenni, melyhez ragaszkodhassék, nem pedig csak káprázatként csillogjon szemünk előtt. Igaz szerelemhez tárgy kell, hogy biztosan fordulhassunk hozzá, én pedig hecsületemre mondom neked, hogy mindez óráig nem tudom tisztán, hogy a két nővér közül melyik Hulda s melyik Paula.

Tehát isten veled!  
— S valóban elutazol?  
— Málháimat el is küldtem az indóházhoz.  
— S hát Hulda?  
— Kisértsd meg te is szerencsédet nála, ha vágyasz reá, legjobb kívánságaim kísérsz. De, ha te is majd összaszavarodsz velők, jusson eszedbe, hogy óva intettek, én a fiatalabbik.

Bersting hadnagy edy órával később elhagyta Drezdát, a nélkül, hogy csak el is búcsúzott volna Rankhorstéktól s csaknem hamar vissza tért ezredéhez.

Három hónap telt el a nélkül, hogy hírt hallott volna barátjairól a midőn egy napon drezdai postabélyeggel ellátott levelet kézbesítettek neki s midőn felbontá, egy nyomtatott házassági hirdetés tűnt szemébe:

Rankhorst Hulda

Sternbach Kurt.

Dresda.

S ez alá Kurttól irt néhány szót.

December 25-én lesz esküvőnk; ha örömet akarsz nekem szerezni, jőj Drezdába akkorra.  
Barátod Kurt.

Hulda és Paula szívesen üdvözölnek.

— Éppen bizony — mondá magában Alfréd, fejével bolintgatva, egyébként nem is hiányoznék nekem. Talán, hogy beköszöntéstül, ne az igaznak ki-

A válságnak ily lebonyolítása a Daák-párt egy részénél természetesen bizonyos keserű érzelmeket kelt fel. De nem hisszük, hogy ezek nagyobb válságokban fognak nyilvánulni.

A mi az ellenzékét illeti, sokan azt hiszik, hogy a történetek után szelidülni fog a közjogi harc s más, tisztesebb alakot nyernek pártküzdelmeink. Tán már a közelebbi jövő megmutatja, hogy e hit mennyire volt alapos.

— Szilávy József miniszterelnök megjelent 2-án este a Daákkörben és a párt egyes tagjainak jó kívánatait fogadta. Mi miniszteriumának összeállítását és programját illeti, „a P. N.” a következőkről értesülünk: Tisza Lajos semmi körülmény között nem akar maradni, mert egyáltalában megunta a miniszterséget. Meglehet azonban, sőt valószínű, hogy egyelőre mégis elvállalja a tárczát, de azt csak a budgetviták befejezéséig tartja meg. Utódja: gr. Szapáry Gyula. A Szilávy-kormány valószínűleg holnaputánig teljesen szervezve lesz, s ekkor bemutatja magát a Daákkörben, másnap pedig a képvis. házban. A mi programját illeti, valószínű, hogy a jelen ülésszakot kizárólag a pénzügyi előterjesztésekkel fogja foglalkoztatni. Reméljük, hogy a budgetvita rövidebb ideig fog tartani s a ház minieleőbb megkezdheti az adóreformokat tárgyalni, melyekre vonatkozólag a pénzügyminiszter a javaslatok egész sorát fogja előterjeszteni. Örvendünk, hogy Kerkapoly miniszter fáradságteljes munkájának e gyümölcsei nem mentek veszendőbe.

— Az erdélyrészi deákparti képviselőknél — írja a „P. N.” — dec. 2-án délután tartott tanácskozásában előterjeszté az e czéliből kiküldött bizottság a specialis jellegű erdélyi kérdések sorozatát. A megállapított sorozatba foglalt kérdésekre szöveges kidolgozására a tanácskozmány az egyes kérdésekhez képest külön szűkebb körű bizottságokat küldött ki. A tanácskozmányban végül véleménycsere merült föl a telepítvények iránti törvényjavaslatnak a székelőföldi telepítvényekre vonatkozó intézkedései iránt.

— Hol az igazság? A „Reform”-nak e két táviratot küldötték:

„Benedek Gyula csekély pártjának ildomtalan tüntetésével szemben Fogaraszvidéki felső kerületének mintegy 400 tekintélyes polgára ünnepélyes ovátiót rendezett Máday Sándor részére, kinek tulnyomó többséggel megválasztása bizonyosnak látszik.

A választmány.

A másik távirat a következő:  
„Bruszt Ignác bukása érzetében követjelölt-ségtől visszalépett, pesti Máday Sándor részére. A polgárság megtudván, hogy előbbi pézüzletet csinált jelöltségből, Máday a programbeszédet nem tarthatta meg, mert a közönség folyton éltette Benedek Gyulát. Máday kénytelen volt odahagyni a termet Benedek kitűnő élnjezetése közt. Folyó hó 16-án megtörténendő Benedek megválasztása bizonyos, miután a mai deák-parti nagy gyűlésben utólag kijelöltetett.”

### Kolozs-megye bizottsági ülése.

December 2-án d. e. 10 órakor a megyeház nagy termében szép számmal összegyűlvén a bizott-

vánjak szerencsét s a menyasszonyt és sógornét folytonosan ösztöztetvén?

Nem, kedves barátom Kurt, átengedem neked a szerencsét merőben, s engem nem kaptok többé magatok közé. S minden haladék nélkül íróasztalához sietve, néhány sort irt, bepecsételve s azonnal postára küldte.

A levél eképp hangzott:  
Édes Kurt!

Fogadd legszívesebb s őszintebb szerencseki-vánatomat esküvődhöz.

Mi barátságos meghívásodat illeti, valóban nagyon sajnálom, hogy nem fogadhatom el, mivel szolgálatom ide lánzol. Külömben sem ille többé a vidám körökbe; mióta nem láttuk egymást, nagyon megváltoztam, komoly és nyugodt lettem. Tapasztalatok érlelik a férfit, s hajlandó vagyok hinni hogy okosabban cselekedtem, mint mások, kik idősebbek nálam. Nekem egyáltalán nem szándékom megházasodni; a nők mind évtőlől származnak, s szinte azt hiszem, soha sincs valakinek nagyobb szüksége, hogy szerencsét kívánjanak neki, mint mikor az ő leányainak egyikével készül oltárhoz lépni.

Külömben menyegzői ajándéku el küldöm neked a Feleség és sógorasszony című kis költemény másolatát.

Ne gondold, hogy rossz indulatból teszem ezt, hanem, hogy előkészítelek arra, mi reád vár, ha egyszer Huldát — még e perczben sem vagyok képes tisztán emlékezni, hogy melyik Hulda a kettő közül — magadénak nevezed.

Isten veled Kurt, köszöntsd nevemben kedves arádat s éppen oly kedves sógornéd s tartások meg szíves emléketökbén

Bersting Alfrédó dat.

ság tagjai, miután ősi szokás szerint a főispán meghívott a gyűlésbe, az 10 és fél órakor a főispáni megnyitójával kezdte tét vette.

Megvallom, hogy az új megyeszervezés óta annyiszor és oly sok helyről hallottam már, hogy a közügy iránti buzgóság, lelkesedés az új rendszer által még azokból is ki van halva, kik régentén a megyei termek legerélyesebb szónokai voltak, — hogy mindig bizonyos feszült kíváncsisággal közeledem a megyeház nagy terméhez, valahányszor bizottsági gyűlés van, — azonban éppen a mai gyűlés nagy megnyugtatótást szolgált, ha végig tekintünk azon a tisztas közönségen, a mely Kolozs-megye tanács-termet egészen betöltötte, s a mely számban ott láthatuk, nem csak azokat, a kik a régi megyének a legbuzgóbb szószólói voltak, hanem olyanokat is, a kik a mult elkorhadt rendszer által innen ki voltak zárva, roha a közügynek sokkal több szolgálatot tehetnek, mint azon egy pár kurta nemes, a kiket a kimaradások felől csak az vigasztal, hogy úgy sem ér a bizottsági ülés semmit, mert vége van már a jó főispáni ebédeknek.

A főispán a már megszokott velős rövidséggel üdvözlőlvén az összegyűlt tagokat, felolvastatott a m. kir. közlekedési miniszter leirata, a nagy-károly csuesai utvonálnak az államutak sorába leendő felvétele tárgyában. A leiratban értesíti a miniszter a megye közönségét, hogy e tárgyban az előmunkálatok megkezdődvén, kormánybiztosul gr. Bánffy Bélát nevezte ki, a kinek részére a szilágy-omlyói adóhivatalnál e czélra már 20,000 frt. folyósított. Olvastatott azután a m. kir. belügyminiszterium leirata a megye bizottsági tanácskozások ügyrendének szabályrendelettel való megállapítása tárgyában. Miután e tárgyban már a tavaszi közgyűlés intézkedett, tudomásul vétetett.

Ezután felolvastatott a megyei alispán s az árvaszéki elnök évi jelentése, s a belügyminiszter rendelete a Bánffy-Hunyadon a bujasenyvesek részére felállítandó kórházra nézve, a melyben utasítja a közönséget, hogy adjon felvilágosítást, ha valjon egy állandó közkorházat, vagy pedig csakis egy ideiglenest a jelenben nagyon elharapódzott bujasenyvesek részére akar csináltatni, megjegyezvén, hogy utóbbi esetben a felszerelés csakis olyan lehet, a mely a bujaker megszűntéig legyen elégséges. A közgyűlés az állandó választmány indítványa értelmében ez utóbbit fogadta el, s határozottat, hogy csakis ezert menjen a felterjesztés a miniszteriumhoz. Olvastatott N.-Szeben, Brassó és Temesvár városa átirata, a melyben kéri a megyei bizottságot, hogy a jezsuiták kitiltása tárgyában a miniszteriumhoz beadott felterjesztéseket pártolják. Az állandó választmány elősmerve az ügy fontosságát ajánlja, hogy a megye közönsége hasonló értelemben mint a megkereső törvényhatóságok, szintén feliratilag járuljon a miniszteriumhoz. Halmágyi Sándor elégségesnek látja, hogy a megye ohajja csakis jegyzőkönyvileg fejeztessék ki, — azonban a többség az állandó választmány határozatát fogadta el. — Felolvastatott ezután a Jász Kun kerület átirata, hogy a virilis intézmény ellen beadott feliratokat Kolosmegegye is vegye pártfogása alá. Az állandó választmány azt javalta, hogy tekintve, miszerint a mult közgyűlés Bihar- s Hevesmegye hasontartalmu átiratait csak is tudomásul venni határozta, legyen ezen megkeresvény sorsa is hasonló. Rosiesku Vazul gr. kel. esperest ezzel ellenkezőleg a feliratot pártolni javasolja, azonban a többség ezen indítványához nem csatlakozott.

Élénk vitára adott okot a megyei mérnök Velics Lajos kérvénye, a melyben bejelenti, hogy ha a fizetése o. é. 1200 frt és 400 frt. utátalányban nem állapítatik meg, az esetben kénytelen lesz lemondani állásáról. Deési Sándor ajánlja a felemelést, Gyarmathy Zsigmond azonban ennek a lehetlenségét fejtegette, s a vége az lett, hogy a fizetés javítás, a mint az állandó választmány is véleményezte, — megtagadtatott.

Előterjeszté végül a főjegyző a Kolozs-Doboka-megyei néptanítók kérvényét, hogy a gyűlésre jövő néptanítók segélyeztessenek és hogy a községek által ingyen fuvaroztassanak. Miután a megyének alapja nincs, a segélyezésre nézve csak is gyűlés útján folyhat be s ugy az ingyen fuvar is, miután az a községek autonómia körébe tartozik, az egyes községek akaratára bizza, azonban a maga részéről annak teljesítését a községeknek javasolja.

A községek szervezetre vonatkozólag felolvastatott a körjegyzőségek felosztására nézve készített tervezet, a melyből kitetszőleg a megye területén nagy községgé csak is a következő helységek kívánnak alakulni, u. m. Gyalu, Mariszl, B.-Hunyad, Meregyő, Mocs, Teke, Felsőrápa, Vajola, Dedrád és Batos, — mely utóbbi azonban rendezett tanácsu város-sá akarja magát szervezni.

Az idő előre haladván, a gyűlés folytatása december 3-án d. e. 10 órára halasztatott.

Kedden d. e. 10 órakor ujlag összegyűlvén a bizottsági tagjai, főispán s m. h. eladja, hogy a felső kerületi állatorvos s a B.-Hunyadi járási közgyámhi hivatal betöltendő. A megválasztásra nézve előterjeszt mindenik állásra hármát, s a szavazatszedő bizottságot felkérte a választás megkezdésére. Mielőtt azonban hozzá fogtak volna, Vajda Samu indítványára Soos Károly felső kerületi állatorvosnak és Kabós Sándor járási közgyámnak felkiáltással meg-

választattak. Erre a gyűlés egy negyed órára felfüggesztetvén, értekezletté vált, a jegyzői szigorlati tagok megválasztása feletti tanácskozás végett. Határozatba ment, hogy 8 rendes és 4 póttag választassék meg, kik közül egyet a pénzügyigazgatóság nevezzen ki, az adóhivatalnokok közül. Megválasztattak: Berde Móza, Móza Samu, Biró József, Bartha Albert, Török Károly, Gyarmathy Móza, Petrány János, Isaku Anré, Pap Elek, Hosszu Theofil s Sárkány Ferencz. Az igazoló választmány ugyanazokból maradt, a kik eddig voltak.

Érdekes vitára adott alkalmat Vajda László s társainak a virilitás ellen beadott kérésök, a mely azonban végül is, mint elkésett, visszautasított.

A gyűlés déli 1 órakor oszlott szét.

## Egyetemeink

### az 1872-ik költségvetésben

A vallás- és közoktatásügyi miniszterium költségei évről-évre örvendetesen szaporodnak. Öröndetesnek mondjuk a szaporodást, mert hazánkban nincsen egyetlen-egy politikai párt sem, mely közmívelődésünk emelésére a költségek megszavazása alkalmával fukarkodnék, miután nekünk magyaroknak századok mulasztásainak gyors helyrehozásán kell munkálkodnunk.

Ha a vallás- és közoktatásügyi miniszterium 1872-ik évi költségvetésére csak egy futó pillantást vetünk, azonnal szemünkbe tűnik a folyó 1872-ik évre megszavazott és az 1873-ik évre előirányzott összeg közötti különbség 1872-re megszavazott 3.762,524 frt. 1873-ra előirányoztatott 4.910,321 frt. a különbség többet tesz egy milliót. Közlebb tekintve a költségvetés egyes területeit, látjuk, hogy a központi igazgatás költségei csekély apadást, a nyugdíjak pedig csekély gyarapodást tüntetnek föl, és így az egész költségvetés oktatási ts közmívelődési czélokra irányoztatott elő.

Az alkalmommal csak azon költség-többlettel szándékunk foglalkozni, mely a felsőbb tanintézetek körében czélba vett új intézményekből ered.

A főtanodai költségek szaporításának orosz-lányrésze a kolozsvári egyetemre esik, mely minden alap nélkül egyedül az állam terhére esik. A költségvetés szerint a kolozsvári egyetem főállásának első évében semmiféle változás nem vétetik czélba; egyelőre tanerők szaporításáról nincsen szó, különben ha a miniszter azon szándékát, hogy Kolozsvárt a bölcsészett physical-mathematicai facultással kapcsolatban középstanodai tanárképződet állítsanak, még az 1873-ik év folytán megakarja valósítani, a megvalósítás pillanatában mintegy 2500 frtnyi póthitelre leend szüksége, melyet a törvényhozó testület tekintve a középstanodai tanárképzés ügyének fontos és szükséges voltát, ntólagosan is meg fog szavazni azo készséggel, melyet eddig a tanárképzésre szükséges költségek megszavazásánál tanusított.

A pesti egyetem évről-évre újabb tanerők alkalmazása által mindinkább közeledik a teljesség azon fokához, mely nélkül egy tudomány-egyetem tanári kara a munkafelosztás mai korában czélját meg nem valósíthatja. Ha az egyes facultások költségvetéseibe pillantunk, úgy láthatjuk, hogy a miniszter egyikről sem feledkezett meg: mindegyiknél új tanári állomásokat hozott javaslatba. A jogi facultásban az éveken át cumulált tantárgyak lassankint elosztattak és a tanerőkben érzett hiány kipótoltatott; a jövő évre ismét egy új rendes tanszék fölállítását hozatott javaslatba, azonfölül a párhuzamos előadások tarthatása érdekében egy rendkívüli tanári állomás szervezése indítványoztatott.

Az orvosi facultás, ha a költségvetés a miniszter előirányzata szerint szavaztatik meg, a jövő évben óriási lépéssel halad a teljesség felé. Ugyanis a a belgyógyászat és sebészet számára párhuzamosan tanszékek felállítását tervezetett; ezek költségének megszavazása kétségtelen, mert az 1869-iki országgyűlés egyik határozta következtében történt az előirányzat; továbbá az általános kórtan és gyógyszer-tan eddig egy tanszékhez lévén költve, a jövő évi költségvetésben már két rendes tanszék hozatott javaslatba, végre a gyermekgyógyászat számára rendes tanszék felállítását czéloztatik.

A bölcsészeti facultás a költségvetés szerint két új tanszéket nyer: a classica philologiai számára egy rendeset történelmi számára egy renkívülit. A harmadik rendes philologiai tanszék felállítását viszonyink között. midőn t. i. a bölcsészetre csak egy, a világtörténelemre szintén csak egy, az ásvány-és földtanra ismét csak egy tanszékünk van sth. el-ső pillanatra alig látszik indokoltnak, mindazon által a legújabb egyetemi reform, mely kitűnő tanerők alkalmazása által jut érvényre, már pedig azt minden elfogulatlan szemlélő tudja, hogy a philologiai szakban kitűnő tanerőkre a mostaniak mellett is nagy szükségünk van.

Az egyetemi költségvetésben a többletet jelen-tékenyen szaporítja tanárképző pedagógiai szekosztályának végleges szervezése. A középstanodai tanárok kiképezésében, a gyakorló iskolának elsőrangu szerep jut osztályrészül, ezért szervezettett már a folyó évben is ideiglenes egy ily gyakorló iskola, melyben azonban már egyelőre alkalmazásban álló középstanodai tanárok kezelik a módszert, az 1873-iki költségvetés szerint 4 rendes tanári állomás vol-



## Hirdetmény (A.)

A m. k. pénzügyminiszterium részéről a m. k. dohánygyárak és beváltó hivatalok számára 1873. évben szükségelt három-nyüstös, két-nyüstös és kőcvászón, zsinegvászón (Spagatleinvand), továbbá vastag és vékony kötelek, zsineg-fonadék (Spagatgewebe), csomagoló és varró-zsineg (Packel und Nühsagat) és fehérítetlen varró czérna szállítására nézve ezenel verseny-tárgyalás iratik ki, melyhez írásbeli bélyegzett, a 10% bányapénz letételét igazoló pénztári nyugtával ellátott és lepecsételt ajánlatok a pesti m. k. dohány beváltó felügyelőségénél (sótér 4 sz.) legfeljebb 1872 évi december 9-én déli 12 óráig benyújtandó.

E szállítandó mennyiségek körülbelül következők:

- 78,500 bécsi rőf  $\frac{1}{4}$  rőf szélességű három nyüstös vászon zsákokra és ponyvákra.
- 4,500 bécsi rőf  $\frac{1}{4}$  rőf szélességű két nyüstös vászon ponyvákra.
- 43,000 bécsi rőf  $\frac{1}{4}$  rőf szélességű kőcvászón zsákokra.
- 27,150 bécsi rőf  $\frac{1}{4}$  rőf szélességű kőcvászón zsákokra.
- 583 öl s 41 hüvelyk  $\frac{9}{16}$  —  $18\frac{1}{2}$  hüvelyk szélességű zsineg vászon.
- 250,000 bécsi rőf  $\frac{1}{4}$  rőf szélességű kőcvászón begöngyölésre.
- 4,600 bécsi rőf  $\frac{1}{4}$  rőf szélességű zsineg-fonadék (Spagatgewebe.)
- 60,000 darab  $7\frac{1}{2}$  bécsi öl hosszú vastag és 10,000  $7\frac{1}{2}$  " " " vékony bálkötél.
- 9240 darab bécsi font varró zsineg
- 7150 " " " csomagoló zsineg.
- 741 " " " fehérítetlen varró czérna.

A szállítandó áru minősége, a dohánygyárak és beváltó hivatalok, melyekhez, mely időben és mennyiségben szállítandó, nem különben az ajánlati és szállítási feltételek az egyidejűleg kiadott részletes B) hirdetményből látható, mely minden m. k. dohánygyárnál, dohány beváltó felügyelőségénél és beváltó hivatalnál, továbbá a cs. k. dohánygyárak és beváltó hivatalok központi igazgatóságának gazdasági hivatalánál Bécsben, végre valamennyi cs. k. ausztriai dohánygyárnál megtekinthető.

Budán, 1872. nov. 20-kán.

A magy. kir. pénzügyminiszteriumtól.

(Utánnomat nem díjaztatik.)

(449)

(2-3)

## Hirdetmény (A.)

A m. k. pénzügyminiszterium által, az alattas kir. dohánygyárak számára 1873. évben szükségelt vegyreszek, gyárüzleti kellékek, ugymint szalagok, drótszegek, repeseolaj, csontolaj, fekete spanyolviasz, asztalosenyv és nyomtatatlan papírok szállítására, ezenel verseny tárgyalás hirdetik, melyhez írásbeli, a lefizetett 10% bányapénzről szóló pénztári nyugtával felszerelt, 50 bros bélyeggel ellátott és lepecsételt ajánlatok, az illető mintákkal együtt, a pesti Ferenccvárosi m. k. dohánygyár igazgatóságánál legkésőbb 1872 évi december 10-én déli 12 óráig benyújtandók.

A szállítandó mennyiségek és szállítási helyek a szerződési feltételekkel együtt minden m. k. dohánygyári igazgatóságnál, dohány beváltó hivatalnál és beváltó felügyelőségénél, valamint a bécsi cs. k. dohánygyári központi igazgatóság gazdasági hivatalánál és valamennyi ausztriai cs. k. dohánygyár és beváltó hivatalnál megtekinthető.

Budán, 1872. november 20.

A magy. kir. pénzügyminiszteriumtól.

(Utánnomat nem díjaztatik.)

## Csont-szappan (Kern Seife)

Mely szaporasága által minden eddig a kereskedésben előforduló mosó szappanokat felülmúl.

Kapható kicsinyben és nagy mennyiségben Csontgyár tulajdonos Tauffer Károly Nagy-pipa című kereskedésében, ugy Karvázy József és Florián Antal uraknál Kolozsvárt.

## VICTORIA

biztosító társaság Kolozsvártt

(alapítva 1865-ben)

melynek biztosítéki alapja az 1871-ki zárlat szerint törzs- és tartajék tőkében s évi bevételekben

öt milliót

halad, köztudomásra hozza hogy az ide

## takarmány és gabona biztosítási üzlet

megnyilván, ezen osztályba vágó minden biztosítási ajánlatok elfogadhatnak.

Biztosíthatók pedig tűz ellen mindennemű takarmányfélék és gabonák, szabadban vagy fedél alatt, boglyákban, asztalokban vagy magtárban. Elcséplés után a biztosítás a magra és tovább foly, ha az iránt jelentés tétetett.

Az épület biztosítási osztálynál kiváló figyelembe ajánlatnak a „Victoria” által életbe léptetett:

„társas-, árva vagy- és egyházi biztosítás” mire nézt külön, rendkívül kedvezményes, díjszabások vannak megállapítva.

Házi berendezések, mint butor, fehér-, ágy-, ruhanemű stb. különös kedvezményben részesülnek a biztosításnál.

Ezekon kívül is biztosítás nyújtatik mindennemű lak- és gazdasági épületekre, gyárookra, malmokra, vasúti építkezésekre, kereskedelmi raktárakra, boltokban levő cikkekre, nyers és feldolgozott anyagokra stb. tűzvilágcsapás, rombolás, robbanás és kihurcolkodás veszélye ellen

Egyszersmind felhivatik a t. közönség

## életbiztosítási

ajánlatait is a „Victoria”-nál tenni meg, mely minden irányu módoszataiban a legnagyobb előnyöket nyújtja.

Bővebb felvilágosítással, átnézeti könyvekkel, a díjak iránti tájékozással szolgálnak a társasági felügyelők s vidéki ügynökségek

a „VICTORIA” biztosító társaság vezérügynöksége Kolozsvártt.

Wagner.

Szász.

(446) Sz. 1574. 1872.

(3-3)

## Pályázati hirdetmény.

Alsó-fehérmegye bálázsfalvi-járás szolgabírája által ezenel közzététetik, hogy ezen járásban rendszeresített öt körjegyzői (u. m. mihálczfalvi, buzás-bocsárdi, bálázsfalvi, farkastelki és szász-csanádi) állomásra pályázat nyitattik.

Ezen jegyzői állomásokkal 400 frttól 600 frtig terjedő évi fizetés és szabad szállás van egybekötve.

Pályázni kívánók törvényszabta módon felszerelt kérelmeket f. évi december hava 20-ig alólirhoz adják be, annyival is inkább, mivel a mondott jegyzői állomások, ugyancsak f. évi december-hó utolsó napjaiban választás útján fognak betöltetni.

Bálázsfalva, 28. nov. 1872.

TÓTH MIKLÓS, szolgabíró.

## Főris Imre

hiduteza saját házánál Kolozsvártt, ajánlja a nagyérdemű t. cz. közönségnek ujonnan s dúsan berendezett liszt-raktárát

hol is mindennemű lisztet, kását, hüvelyes vetyeményeket, továbbá aszalt gyümölcsöket, zsir, szalonna, paprikát, füstös és levegőn szárított, vaj és szilvaizt nagyban mint kicsinyben, a legjutányosabb árakban s pontos kiszolgálás mellett mindenkor találtatnak.

## Eladó birtok.

Kolozsmegye felső-kerületében B-Hunyadtól 3/4 óra távolságra Incel községében, egy 150 hold területű szántó és kaszáló és a helységben 7 belső telek a hozzá tartozó gazdasági épületekkel örök áron eladó. Értekezhetni B-Hunyadon Gyulai Sándorral.

Csuz-, köszvény-, gyengülésben és idegbajokban szenvedőknek

ajánljuk Dr. Walker keleti vizét, mint egyetlen biztos gyógyszer. Fájdalom enyhítőleg, erősítőleg és csilapítólag hat. Alkalmazása külsőleg.

Egy üveg ára 1 frt 20 kr.

Valódi minőségben kapható Kolozsvártt Binder Károly Szentháromságához címzett gyógyszerárában belmonostor utca a Redoute során.

Aranyműves  
BUDAY KÁROLY

Kolozsvártt  
Ajánlja kész arany- és ezüst-  
nemű  
RAKTÁRÁT  
leszállított áron.

BÁNYAI SAMUEL  
kolozsvári szőcs-mester.  
ajánlja a szőcs-mesterség köréhez tartozó, minden névvel nevezhető (2-16)  
RUHA-RAKTÁRÁT.  
Elfogad akár magán, akár postai úton minden szőcs iparágbeli megrendeléseket, s azoknak a legpontosabb és legutányosabb árban kiszolgáltatásukat saját felelőssége elvállalásával ígéri. Továbbá ajánlja kitűnő Persia-  
ner Bányán és Túr stüvegeit.  
Lakása Kolozsvártt, belmagyarutca 428 ház szám alatt.  
Raktára ugyancsak belmagyarutca Basini-ház 442 sz. alatt.

## Karvázy Gyula fűszer és csemege üzletében:

## CUBA-RUM

JAMAICAI-RUM  
Thea finom  
Thea legfinomabb  
Arrac  
Cognac  
Szilvrium  
Gyomor-liquor  
Franczia mustár  
Magyar mustár  
Szárdina  
Viza-ikra hamburgi  
Asztrachan-ikra  
Török puliszka valódi  
Souhardt-féle csokoládé  
Pozsonyi zwieback  
Thea-kenyér  
Görzi gyümölcs

## KUPA

frt kr.

1 40  
1 kupa 2 40  
1 font 3 60  
1 doboz 1 20  
1 üveg 1 —  
1 üveg 2 60  
1 üveg 1 20  
1 üveg — 70  
1 üveg — 40  
1 üveg — 35  
1 doboz — 45  
1 font 2 40  
1 font 4 —  
1 font 1 60  
1 font 1 —  
1 font — 90  
1 font 1 40  
1 font 1 20

Ementhali, Gioi, Romadour, Parmasan, Eidami sajtok.

(352)

(38-\*)

Bel- és külföldi befőttek, szintugy finom liquerek és borok.

## BÜKK-FA

Karvázy Gyulánál Kolozsvártt

Egy hosszú öl 20 forint o. é.

Nagyobb megrendelésnél olcsóbb.

Megtekinthető Karvázy József ur udvarán főtér.

## Uj naptárak 1873-ra

STEIN JÁNOS könyvkereskedésébe Kolozsvártt

most érkeztek s kaphatók:

## Az Athenaeum

(ezelőtt Emich Gusztáv)

## Nagy Képes Naptára

1873-dik évre.

A legszebb, legjobb és legolcsóbb kiállítás magyar naptár.

A Naptár tartalma:

Katholikus, protestáns, ó-hittű és zsidó-naptár. Évszámítások. Bolygó sat.

REGÉNY és VALÓ. A politika nyomorultjai. Beszély Deák Farkastól. Levelek a török-vidégből. I. Negyedik Muhamed szultán fermanja Apafi fejedelemhez, melyben felhívja, hogy a Bécs elleni hadjáratához csatlakozzék. II. Murad Giraj tatár khán levele Apafihoz, melyben tudatja, hogy a török császár segítségére Bécs ellen indítván hadait, Erdélyen fog átmenni, III. Bethlen Elek tanácsolja a fejedelemnek, hogy ajándékokkal vegye rá a tatárt, miszerint más utat válasszon Bécs felé. IV. Achmet kanizsai aga ráparancsol a magyar falukra, hogy 1000 ökrös szekert adjanak a szultán táborába. V. Teleki Mihály jelentése Apafihoz a tatárok dúlása, égetése miatt. Az amnesziák korszaka. Irodalmi emlékirataitól Szokoly Victor. Ne higgy magyar a németnek. Volt tót kurucz dala. — Régi kurucz dalok, Thaly Kálmántól. Két tábornok 1848-ból. Igaz történet, Mócsary Béától. Lenkei száza, Petőfittől képpel. Befordultam a konyhára képpel. Tátra vidéki lakosok képpel. Egy szép napom Velencében képpel. S. J. F. Guinevere királynő története, képpel. Prém József. A holtverseny, Angol sport novella. Egy kis csetepaté a tengeren. Az utolsó háborúból.

TERMÉSZETRAJZI KÉPEK. Gorilla vadászata a sierra-leonei erdőkben, képpel. A viziboa küzdeme egy bivallyal, képpel. Az ember a kőkorszakban, képpel. A törpe-egér, képpel. A közép-afrikai euphorbiák, képpel. A mókus, képpel. A dodo madár, képpel. A halak vándorlása, képpel. Szüzenzés a lepkek közt. Világparányok s távolságok a mindenségben. Flammation. Az üstökösök csodavilága, képpel.

GAZDÁSZATI IPAR és KERESKEDELEM. Álladalmi méneseink s befolyásuk az országos létfényezésre. A kishéri, bábolnai és mezőhegyesi ménések. Az angol és arab telivérek. Az angol, arab, norman, lipizai főtör lovak — A székesfehérvári, nagy-köcsői, sepi-sz.-györgyi és varasdi csödr-telepek. A himlő-betegség az állatoknál. Dr. Szontagh Miklós. Két házibárát. Könyves Károlytól.

UJABB ESMÉK és ESEMÉNYEK. A szociális kérdés veszélyei Dr. Katona Mórtól. Összegezethető-e a hit a tudománnyal. Kun Sámuel. A Vezur legújabb kitérősei, képpel, Nápoly város és környéke, képpel. A jövő évi világiállítás és Bécs városa, 5 képpel. Szózaty. Vándorlások a természetben. G. J. Az iparos munkaadók és munkások hazánkban.

TISZTI CZIMTAR. Magyar-Erdélyország kormányzati és közigazgatási tisztviselőinek névsorozata, a miniszteriumok, megyék sat. sat. hivatali beosztása. Buda-Pesten székelő ügyvédek és orvosok. Bélyeg illeték tábla. Országos vásárok.

## Irodai fali naptár 1873. évre.

Rom. katolikus és protestáns, görög-orosz és izraelita naptárral, bélyeg-illeték táblákkal, s a királyhágon inneni rész törvényszékei táblázatos kimutatásával.

Különös tekintettel hivatali használatra.

Ára 30 kr. Postán küldve 35 kr.